

MEMO

DOCUMENTNUMMER ZK20000048 / 20-0027852

VAN College van B&W
VOOR Gemeenteraad
CC
DATUM 3 november 2020
ONDERWERP Toelichting op 1^e Begrotingswijziging begroting 2021

Onderstaand wordt toegelicht wat het effect van de lastenontwikkeling 2020 binnen het Sociaal domein op het meerjarige begrotingssaldo is en op welke manier we dat kunnen dekken om tot een structureel sluitende meerjarenbegroting 2021-2024 te komen.

Deze memo is als volgt opgebouwd:

1. Aangepast structureel saldo begroting 2021-2024
2. Technische dekkingsvoorstellen
3. Structureel saldo na inzet technische dekkingsvoorstellen
4. Inhoudelijke voorstellen
5. Structureel saldo na inzet dekking

Deze memo vormt de tekstuele vertaling van wat uiteindelijk in een daadwerkelijke begrotingswijziging wordt verwerkt.

1. Aangepast structureel saldo begroting 2021-2024

Na verwerking van de verwachte lastenontwikkeling 2020 binnen het Sociaal Domein ontstaat het volgende financiële beeld voor deze meerjarenbegroting.

	2021	2022	2023	2024
Structureel saldo begroting	66	-726	-1.332	-1.153
Mutaties Sociaal Domein				
Lastenstijging jeugdzorg	-1.700	-1.700	-1.700	-1.700
Lastenstijging Wmo	-680	-680	-680	-680
Al structureel in begroting opgenomen	331	591	591	591
Totaal lastenstijging	-2.049	-1.789	-1.789	-1.789
Gevolgen Rijksbeleid "reële tarieven" (regionaal project)	-500	-500	-500	-500
Indexatie overige producten	-200	-200	-200	-200
Totaal prijsstijging	-700	-700	-700	-700
Aangepast structureel saldo begroting	-2.683	-3.215	-3.821	-3.642

x € 1.000

¹⁾Bedragen zijn conform de inschatting zoals aan u gepresenteerd in de oplegnotitie bij de kaders 2021, voorafgaand aan de raadsvergadering van 16 september jl.

2. Technische dekkingsvoorstellen

De dekkingsmogelijkheden die er zijn om het verwachte meerjarige tekort op te lossen kunnen worden onderverdeeld naar technische en inhoudelijke voorstellen. In onderstaande tabel staan de technische voorstellen uitgewerkt.

	2021	2022	2023	2024
Technische voorstellen				
1. Septembercirculaire	755	1.113	510	786
2. Jeugdhulp extra middelen			727	727
3. Risicodragerschap WIA-WGA	120	120	120	120
4. Post onvoorzien	139	139	139	139
5. Pensioenpremie 2% i.p.v. 2,5%	110	110	110	110
6. Leningenportefeuille	34	133	139	182
7. Aanpassing restantboekwaarde	227	227	277	279
8. Dekking kapitaallasten tlv reserve	278	180	160	123
Totaal technische voorstellen	1.662	2.022	2.181	2.465

x € 1.000

Ad 1) Septembercirculaire

In de raadsinformatiebrief van 29 september jl. bent u geïnformeerd over de structurele meerjarige effecten van de septembercirculaire 2020. Daarin genoemde bedragen zijn nu verwerkt.

Ad 2) Jeugdhulp extra middelen

In de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds is tot en met 2022 sprake van een incidentele uitkering in verband met extra budget jeugdhulp. Hoewel het nog niet zeker is dat deze uitkering na 2022 ook nog wordt voorgezet, staat de toezichthouder het toe om deze toch structureel in de raming op te nemen voor 2023 en 2024.

Ad 3) Risicodragerschap WIA-WGA

Werkgever en werknemer worden zelf steeds meer verantwoordelijk voor verzuim en re-integratie. In dat kader biedt de wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) werkgevers de mogelijkheid om te kiezen voor het eigen risicodragerschap voor gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid. De keuze voor het eigen risicodragerschap met volledige uitbesteding van de dienstverlening is de beste optie. Hierbij betaalt de gemeente toekomstige WGA en ZW uitkeringen zelf, maar besteedt het re-integratie-management uit aan een gespecialiseerde externe dienstverlener.

Van het jaarlijkse voordeel van € 220.000 dat dit oplevert, wordt € 100.000 gereserveerd voor toekomstige claims. Voor de resterende € 120.000 geldt dat sprake is van een structureel voordeel voor de exploitatie.

Ad 4) Post onvoorzien

De post onvoorzien is een structurele post in onze begroting van € 139.000 voor onvoorziene, onvermijdelijke en onuitstelbare uitgaven. Het is wettelijk niet verplicht om een post onvoorzien in de begroting te hebben.

Ad 5) Pensioenpremie.

In de begroting 2021 is aangegeven dat er nog geen duidelijkheid is over een nieuw pensioenakkoord. Vooruitlopend hierop is in de begroting rekening gehouden met een forse stijging van de pensioenpremies met 2,5%. Inmiddels is de verwachting dat de pensioenpremies aan het eind van dit jaar met ca. 0,8% worden verlaagd als gevolg ontwikkelingen in de beleggingsopbrengsten en sterftetabellen. De verwachte verlaging komt voor ongeveer 2/3 ten gunste van de werkgeverslasten.

Ad 6) Leningenportefeuille

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2021-2024 zijn wij zowel voor het in 2021 te lenen bedrag als voor het te betalen rentepercentage aan de voorzichtige kant gaan zitten. Op grond van actuele gegevens met betrekking tot investeringsbehoefte, beschikbare middelen en ervaringscijfers is de verwachting dat we in 2021 € 15 miljoen moeten aantrekken in plaats van € 25 miljoen. Ook het voor 2021 gehanteerde rentepercentage van 0,75% blijkt in de praktijk inmiddels fors lager te zijn. Derhalve rekenen we nu met 0,35%. Meerjarig gaan we uit van 0,5% in plaats van de eerder gehanteerde 1% voor nieuw aan te trekken leningen. Ook met de nieuw te hanteren percentages zitten we nog aan de veilige kant.

Ad 7) Aanpassingen restantboekwaarde

In onze nota Waardering en afschrijving is er nu voor gekozen om in het algemeen af te schrijven naar een boekwaarde van € 0, met de bepaling dat per actief een restwaarde vastgesteld kan worden. In de praktijk is hiervan geen gebruik gemaakt maar zijn er wel diverse activa waarvoor geldt dat ze aan het eind van de afschrijvingstermijn nog een bepaalde financiële waarde hebben (bijvoorbeeld gebouwen en voertuigen). Door vanaf 2021 af te schrijven rekening houdend met een restwaarde kunnen de jaarlijkse afschrijvingen voor de betreffende activa omlaag.

Voorwaarde om dit te kunnen en mogen doen is dat per actief wordt bepaald wat een reële restwaarde is. Een eerste doorrekening leert dat dit leidt tot een structureel voordeel van minimaal € 227.000 per jaar.

Ad 8) Dekking kapitaallasten t.l.v. reserve

Voor de dekking van de kapitaallasten (afschrijving en rente) van een groot aantal investeringen maken wij al gebruik van de reserve Dekking kapitaallasten. Op grond van regelgeving wordt inzet van deze reserve aangemerkt als structureel dekkingsmiddel. Van alle activa waarvan de kapitaallasten nog niet worden gedekt ten laste van deze reserve is nagegaan of dekking vanuit deze reserve ook mogelijk is. Het betreft activa die uiterlijk na 2024 volledig zijn afgeschreven en die niet vervangen hoeven te worden. Het betreft onderstaand overzicht.

Activa omschrijving*	2021	2022	2023	2024
Gronden en terreinen (en)	€ 4	€ 4	€ 4	€ 4
Bedrijfsgebouwen (en)	€ 71	€ 24	€ 10	€ -
Grond-, weg en waterbouwkundige werken (en)	€ 52	€ 17	€ 13	€ 4
Machines, apparaten en installaties (en)	€ 12	€ 8	€ 8	€ -
Overige materiele vaste activa (en)	€ 63	€ 58	€ 58	€ 50
Grond-, weg en waterbouwkundige werken (mn)	€ 23	€ 17	€ 17	€ 17
Machines, apparaten en installaties (e.n.h.)	€ 1	€ 1	€ 1	€ -
Bijdrage activa in eigendom derden	€ 51	€ 50	€ 50	€ 47
	€ 278	€ 180	€ 160	€ 123

x € 1.000

*(en) economisch nut, (e.n.h.) economisch nut heffing en (mn) maatschappelijk nut

Om dekking van de aanvullende kapitaallasten ten laste van de reserve Dekking kapitaallasten mogelijk te maken is het nodig om incidenteel € 742.000 vanuit de Algemene reserve vrij vermogen over te hevelen.

3. Structureel saldo na inzet technische voorstellen

Na inzet van de hiervoor toegelichte technische dekkingsvoorstellen is het nog dekken saldo als volgt.

	2021	2022	2023	2024
Aangepast structureel saldo begroting	-2.683	-3.215	-3.821	-3.642
Inzet technische mogelijkheden	1.797	2.157	2.316	2.600
Nog te dekken saldo	-886	-1.058	-1.505	-1.042

x € 1.000

4. Inhoudelijke voorstellen

Naast de hiervoor genoemde technische voorstellen zijn er ook nog de volgende inhoudelijke voorstellen.

	2021	2022	2023	2024
Inhoudelijke voorstellen				
1. Inzet Enecogelden t.b.v.:				
“overrente” oversluiten leningen	748	672	603	537
2. Keuzes binnen Sociaal Domein				
2a Praktijkondersteuning huisartsen				
Investering	-80	-160	-160	-160
Opbrengst		300	300	300
2b Intensiveren van doelmatigheidscontrole				
Investering	-160	-160	-160	-160
Opbrengst	700	700	700	700
Totaal inhoudelijke voorstellen	1.208	1.352	1.283	1.217

x € 1.000

Ad 1) Inzet Enecogelden t.b.v. overrente oversluiten leningen

Eén van de mogelijkheden om de Enecogelden te besteden leek het oversluiten van de bestaande leningenportefeuille te zijn. Als gevolg van de door de bank gehanteerde boeterente blijkt dit in de praktijk geen reële optie. Om “Enecogemeenten” toch te kunnen laten profiteren van de (fictieve) lagere rente (= overrente) die oversluiten van de leningen op zou kunnen leveren, staat de commissie BBV sinds kort toe om het fictieve rentevoordeel door middel van inzet van de Enecogelden, ten gunste van de exploitatie te laten komen. Hiertoe moet ten laste van de Enecogelden een bestemmingsreserve worden gevormd waaruit deze zogenaamde overrente kan worden gedekt.

Op basis van een recente offerte van de BNG voor het oversluiten van onze huidige leningenportefeuille is het rentevoordeel voor de komende 30 jaar bepaald. Om dit voordeel in te kunnen zetten is het nodig om vanuit de reserve Enecogelden € 6 miljoen over te hevelen naar een nieuw in stellen bestemmingsreserve Overrente.

Ad 2) Keuzes binnen Sociaal Domein

Vanuit de kostenanalyse Sociaal Domein en de verdiepende analyse naar het zorggebruik is gewerkt aan een Transformatieplan Sociaal Domein. Hierbij is een aantal ‘knoppen’ (sturingsmogelijkheden t.b.v. kostenbeheersing) in beeld gebracht waarmee maatregelen/interventies genomen kunnen worden. Dit vereist wel zorgvuldige besluitvorming. Hierover wordt op 8 december in de gemeenteraad gesproken. Vooruitlopend hierop heeft het college opdracht gegeven een tweetal maatregelen nu al te verwerken in de begroting 2021. Dit zijn:

- a) Praktijkondersteuning huisartsen
- b) Intensiveren van doelmatigheidscontroles

2a Praktijkondersteuning Huisartsen (POH)

Uit de analyse blijkt dat huisartsen een substantieel aandeel hebben in het (rechtstreeks) verwijzen naar o.a. GGZ-zorg. Door de samenwerking te intensiveren, o.a. door het inzetten van praktijkondersteuners, kan dit worden teruggebracht. Uit verschillende pilots bij andere gemeenten blijkt dat hiermee resultaten worden geboekt. Het opbouwen van een samenwerkingsrelatie vraagt een investering in capaciteit (de POH-er) en in tijd. Er wordt rekening gehouden met de inzet van 1 fte praktijkondersteuning in 2021 en 2 fte vanaf 2022. Daar tegenover staan opbrengsten (minder doorverwijzingen). Op basis van de aantallen cliënten is een berekening gemaakt. De opbrengsten worden vanaf 2022 gerealiseerd.

2b Intensiveren doelmatigheidscontrole

De regievoering binnen het Loket Samenleving & Zorg wordt geïntensiveerd. Dit vraagt een investering in capaciteit die ‘terugverdiend’ wordt. Ook hierbij hebben wij gekeken naar de resultaten die in andere gemeenten zijn geboekt. Op basis van de verdiepende analyse naar het zorggebruik is berekend dat bij 30% van het cliëntenbestand een besparing mogelijk is. In totaal maken ca. 1.200 jeugdigen gebruik van jeugdzorg. Op de groep met een zorguitgave van minder dan € 25.000 is een besparing van 10% reëel.

Daarnaast is er een groep van ca. 100 jeugdigen waarvan de zorguitgave hoger ligt. Hierbij is een besparing van gemiddeld € 10.000 reëel. Het is niet te verwachten dat de volledige besparingen zich in één jaar zullen voordoen. Daar zal jaarlijks in moeten worden geïnvesteerd. Daarom zijn de te realiseren besparingen gepresenteerd op basis van een voorzichtige inschatting. De verwachting is dat op termijn de terugverdieneffecten zullen afvlakken.

5. Structureel saldo na inzet dekking

Verwerking van de hiervoor genoemde technische en inhoudelijke voorstellen leidt tot het volgende meerjarige structurele begrotingssaldo.

	2021	2022	2023	2024
Structureel saldo begroting	66	-726	-1.332	-1.153
Mutaties Sociaal Domein:				
-Lastenstijging	-2.049	-1.789	-1.789	-1.789
-Prijsstijging	-700	-700	-700	-700
Dekking:				
-Technische voorstellen	1.662	2.022	2.181	2.465
-Inhoudelijke voorstellen	1.208	1.352	1.283	1.217
Totaal structureel saldo na wijziging	187	160	-356	40

x € 1.000